

MHSN060005172024 	R.C.S. 76/2024 Daryappa Mahadev Balumane Vs. Ashishkumar Abhinanadan Kolhapure
---	--

निशाणी १७ वरील आदेश

१. प्रतिवादी नं. १ यांनी सदरचा अर्ज दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७, नियम ११ (ब) प्रमाणे दिलेला आहे. त्यांचे असे कथन आहे की, वादीने सदरचा दावा हिंदू वारसा कायदा कलम २२ नुसार दावा अर्ज कलम १ मध्ये नमूद केलेल्या मिळकती मधील प्रतिवादी नं २ यांचे क्षेत्र अग्रहकाने संपादन करणेचे जाहीर होऊन मिळणेसाठी केलेला आहे. तसेच दि.२१/११/२०२३ रोजीचे खरेदीपत्र वादीवर व दावा मिळकतीवर बंधनकारक नाही व खरेदीपत्र बेकायदेशीर असल्याचे जाहीर होवून मिळणेसाठी केलेला आहे. वादीने प्रतिवादी नं १ व २ विरुद्ध मनाई ताकीदीचीही मागणी केलेली आहे.

२. त्यांचे पुढे कथन आहे की, वादीने प्रतिवादी नं. १ व २ यांचेतील दि.२१/११/२०२३ रोजीचे खरेदी दस्ताची प्रत फेरीस्त नि.३/४ कडे हजर केलेली आहे. वादीने सदर खरेदीपत्राने मागितलेली अग्रहकाची दाद व सदर खरेदीपत्र बेकायदेशीर असल्याचे जाहीर होवून मिळणेची दाद मागितली असल्याने वादीने दि.२१/११/२०२३ रोजीचे वादातील खरेदीपत्रानुसार दावेची आकारणी करणे भाग आहे. प्रतिवादी नं १ व २ यांनी दि.२१/११/२०२३ रोजीच्या दस्ताने खरेदी-विक्री केलेल्या मिळकतीची किंमत र.रु.३०,००,०००/- (अक्षरी र.रु.तीस लाख मात्र) केलेली आहे. वर नमूद केल्याप्रमाणे वादी खरेदी-विक्री केलेल्या मिळकतीबाबत अग्रहक सांगत आहेत. म्हणजेच वादी ज्या मिळकतीबाबत अग्रहक असल्याचे जाहीर करून मागत आहेत त्या मिळकतीची किंमत र.रु.३०,००,०००/- (अक्षरी र.रु.तीस लाख मात्र) असल्याने वादीने दावेची आकारणी र.रु.३०,००,०००/- (अक्षरी र.रु.तीस लाख मात्र) करणे गरजेचे आहे.

३. त्यांचे पुढे कथन आहे की, वर नमूद केल्या प्रमाणे वादीने या कामी दि.२१/१९/२०२३ रोजीचे प्रतिवादी नं १ व २ यांचे दरम्यान झालेले खरेदीपत्र बेकायदेशीर असल्याची दाद मागितलेली आहे. सदर खरेदीपत्राने प्रतिवादी नं २ यांनी प्रतिवादी नं १ यांना त्याचा दावा गट नं ३ ३३३ मधील ९४ हिस्सा विकलेला आहे. सदरच्या खरेदीपत्राचा दस्त प्रतिवादी नं २ यांचे हिस्सेबाबत असल्याने तो वादीवर निश्चितच बंधनकारक आहे. सदरच्या दस्ताने प्रतिवादी नं १ यांना प्रतिवादी नं २ चे दावा गट नं.३३३ मध्ये हक्क प्राप्त झालेले आहेत. वादी तो दस्त बेकायदेशीर ठरवून मागत आहेत. अशा स्थितीत वादीस सदर दस्तातील खरेदी किंमत र.रु.३ ०,००,०००/- (अक्षरी र.रु.तीस लाख मात्र) इतक्या किंमतीवर देवविणेची आकारणी व त्यावर योग्य ती कोर्ट फी लावणे आवश्यक आहे. तसेच वादीने दावा विषयाची किंमत फक्त ४,०००/- केलेली आहे. म्हणजेच वादीने दावेची आकारणी कमी केलेली आहे. वादीने दावेची आकारणी वरील प्रमाणे र.रु.३ ०,००,०००/- (अक्षरी र.रु.तीस लाख मात्र) करणे आवश्यक आहे. वादीने तसे केले नसल्याने वादीचा दावा रद्द होणेस पात्र आहे व वादीचा दावा नाकारणेत यावा अशी विनंती केली आहे.

४. सदर अर्जास वादीने निशाणी १९ वर म्हणणे दाखल करून आक्षेप घेतला आहे. वादीचे असे कथन आहे की, प्रतिवादी क्र. १ यांचा निशाणी १७ कडील अर्ज व त्यातील संपूर्ण कथने चुकीची, रचनात्मक व दिशाभूल करणारी असल्याने ती वादी यांना मान्य व कबूल नाहीत ते त्यांचा पूर्णपणे इन्कार करतात. प्रस्तुत दावेकामी हिंदू वारसा कायदा कलम २२ अन्वये दावा मिळकतीमधील प्रतिवादी नं. २ यांचे समाईक अविभक्त हिशेचे क्षेत्र अग्रहकाने खरेदी घेण्याचा हक्क आहे असे जाहीर होऊन मिळावे याकरीता दाद मागितली आहे. दावा मिळकत ही शेतजमीन आहे. त्यामुळे सदर मागणीच्या अनुषंगे बॉम्बे कोर्ट फी अॅक्टप्रमाणे आवश्यक असणारी फी दावेसोबत भरली आहे.

५. त्यांचे पुढे कथन आहे की, प्रतिवादी नं. १ यांनी प्रस्तुत अर्जाचेकामी प्रतिवादी क्र. १ व २ यांचे दरम्यान झालेले खरेदीपत्राची रक्कम नमूद करून त्यावर कोर्ट फी भरणा केली नाही असे कथन आहे. वास्तविक प्रतिवादी मागणी करतात त्याप्रमाणे कोर्ट फी

अॅक्टचे कलम ६ (iv)(ha) प्रस्तुत दाव्यास लागत नाही. वादी यांनी सदरचा दावा उद्धोषणा मिळण्याकरीता केला असून कोर्ट फी मधील तरतुदीनुसार आवश्यक ती कोर्ट फी याकामी जमा केली आहे. प्रतिवादी नं. १ यांचे कथनाप्रमाणे कोणत्याही कायद्याची बाधा दावेस येत नाही. त्यामुळे सदर अर्ज खर्चासह नामंजूर करावा अशी विनंती वादीने केली आहे.

६. अर्ज, त्यावरील म्हणणे व अभिलेखावरील कागदपत्रांचे अवलोकन केले. वादी व प्रतिवादी यांचे वकीलांचा युक्तीवाद ऐकला.

७. या अर्जाचे अंतिम निर्णयासाठी माझ्यापुढे उपस्थित झालेले मुद्दे व त्यावरील माझे निष्कर्ष पुढीलप्रमाणे-

अ.क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
१.	वादीचा दावा सद्यस्थितीत चालणेस पात्र नाही, हे प्रतिवादी नं. १ सिध्द करतात काय ?	नकारार्थी.
२.	कोणता आदेश ?	अंतिम आदेशाप्रमाणे.

का र ण मि मां सा

मुद्दा क्रमांक १:-

८. उपलब्ध कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, वादीने सदरचा दावा उद्धोषणा मिळण्याकरीता दाखल केलेला आहे. प्रतिवादी नं. १ यांनी सदरच्या अर्जाद्वारे वादीच्या दावेस वादीने दावेची आकारणी कमी केली असलेने व योग्य कोर्ट फी भरली नसल्याने दावा नाकारणेत यावा. तसेच प्रतिवादी नं. १ यांनी सदर अर्जाचे कामी प्रतिवादी नं. १ व २ यांचे दरम्यान झालेले खरेदीपत्राची रक्कम नमूद करून त्यावर कोर्ट फी भरणा केली नाही असे कथन आहे. वादीचा दावा नाकारण्यासाठी प्रतिवादीने सदरचा अर्ज दाखल केल्यामुळे, दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७ नियम ११ ची तरतूद पाहणे गरजेचे आहे. सदरची तरतूद खालीलप्रमाणे आहे.

आदेश ७ नियम ११ दावा नाकारणे-

खालील प्रकरणांमध्ये दावा नाकारला जाईल:- अ) जेथे ते कारवाईचे कारण उघड करत नाही.

ब) जिथे दावा केलेला दिलासा कमी-मूल्य आहे, आणि वादी, कोर्टाने निश्चित केलेल्या वेळेत मूल्यांकन दुरुस्त करणे आवश्यक असताना, तसे करण्यात अयशस्वी ठरतो;

क) जिथे दावा केलेला दिलासा योग्य प्रकारे आहे, परंतु दावा अपर्याप्तपणे मुद्रांकित केलेल्या कागदावर लिहिलेली आहे, आणि वादीने, न्यायालयाने निश्चित केलेल्या वेळेत आवश्यक मुद्रांक-पेपर पुरवणे आवश्यक असल्याने, असे करण्यात अयशस्वी झाले;

ड) जेथे दाव्यातील विधानावरून प्रकरण कोणत्याही कायद्याद्वारे प्रतिबंधित असल्याचे दिसते;

इ) जेथे ते डुप्लिकेटमध्ये दाखल केले आहे;

ई) जेथे वादी नियम ९ च्या तरतुदींचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरतो; परंतु, आवश्यक असलेल्या स्टॅम्प-पेपरचे मूल्यांकन किंवा पुरवठा करण्यासाठी न्यायालयाने निश्चित केलेली वेळ वाढवता येणार नाही, जोपर्यंत नोंदवण्याच्या कारणास्तव, वादीला अपवादात्मक स्वरूपाच्या कोणत्याही कारणामुळे प्रतिबंधित करण्यात आल्याचे न्यायालयाचे समाधान होत नाही. मूल्यांकन दुरुस्त करण्यापासून किंवा आवश्यक स्टॅम्प-पेपरचा पुरवठा करण्यापासून, कारण केस न्यायालयाने निश्चित केलेल्या वेळेत असू शकते आणि अशी वेळ वाढवण्यास नकार दिल्यास वादीवर गंभीर अन्याय होईल.

९. प्रतिवादी नं. १ यांनी घेतलेल्या आक्षेपास अनुसरून त्यांचा असा युक्तिवाद आहे की वादींनी दाव्याच्या मालमत्तेच्या सध्याच्या बाजार मूल्यानुसार कोर्ट फी भरलेली नाही. प्रतिवादीनुसार दावा मिळकतीचे बाजार मूल्य ३०,०००००/- इतके आहे. वादीने ज्या खरेदीपत्राबाबत दावा दाखल केला आहे ते प्रतिवादी नं. १ यांनी प्रतिवादी नं. २ यांचे हक्कात करून दिल्याचे दिसते. यावरून वादी सदर दस्तास पक्षकार नाही हे सिद्ध होते. मा. उच्च न्यायालयाने ब-याच न्यायनिवाड्यांमधून दावा जर खरेदीपत्र रद्द होऊन मिळण्याकरीता नसेल, दाद मागणारा त्यात पक्षकार नसेल तसेच केवळ खरेदीखत बेकायदेशीर असल्याचे

घोषणा मागितली असेत तर कोर्ट फीस महाराष्ट्र कोर्ट फीस कलम 6 (iv) (j) नुसार भरणे आवश्यक आहे असे सांगितले आहे. त्यामुळे प्रतिवादी नं. १ यांनी घेतलेल्या आक्षेपात तथ्य असल्याचे दिसून येत नाही. त्यामुळे न्यायालय या निष्कर्षापर्यंत पोहोचते की वादीने दावा मिळकतीचे योग्य मूल्य भरले आहे आणि त्यावर महाराष्ट्र न्यायालय फी कायद्याच्या तरतुदीनुसार कोर्ट फी भरली आहे.

१०. प्रतिवादी नं. १ यांच्या अर्जात नमूद केलेल्या कारणांमध्ये प्राथमिक स्तरावर तथ्य असल्याचे दिसून येत नाही. त्यामुळे प्रतिवादी नं. १ ची सदर मागणी मंजूर होणेस पात्र नाही. सदर कामी वादीच्या वकीलांचा युक्तीवाद योग्य वाटतो. त्यामुळे सदरचा अर्ज नामंजूर होणेस पात्र आहे. सबब, मुद्दा क्रमांक १ करीता माझा अभिप्राय नकारार्थी नोंदवत आहे व मुद्दा क्रमांक २ चे उत्तरादाखल खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करणेत येत आहे.

आ दे श

१.	अर्ज नामंजूर करण्यात येत आहे.
२.	उभयतांनी नोंद घ्यावी.

ठिकाण – मिरज
दिनांक – ०४.१०.२०२४.

(श्रीमती आर. व्ही. कांबळे)
दुसरे सहदिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर, मिरज.

CERTIFICATE

I affirm that the contents of this P.D.F. file Judgment/Order are same word to word, as per the original Judgment/Order.

Name of Stenographer	:- Mr. Sandip Shankar Shingana			
Name of Court	:- 2 nd Jt. Civil Judge (J.D.) and Judicial Magistrate First Class, Miraj, Dist., Sangli.			
Date of decision/typed	:-	04	10	2024
Judgment/order signed by the P.O. on	:-	04	10	2024
Judgment/order uploaded on	:-	05	10	2024